

مقایسه مدینه فاضله در اندیشه سیاسی افلاطون و فارابی

اصغر رستمی^۱، حسن ملائکه^۲

^۱ دانشجوی دکتری علوم سیاسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرضا

^۲ استادیار علوم سیاسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرضا (نویسنده مسئول)

چکیده

پژوهش حاضر به مقایسه مدینه فاضله در اندیشه سیاسی افلاطون و فارابی می‌پردازد. تا آنجا که در حافظه تاریخ به یاد مانده است، هیچ‌گاه، انسان از اندیشه و رؤیای به‌زیستن فارغ نبوده و همیشه، نگاه او برای یافتن آینده‌ای بهتر و سامان‌یافته‌تر، دوردست‌ها را نظاره کرده است. رؤیای مزبور، در زندگانی انسان، به گونه‌های مختلفی تبلور یافته است و بارزترین نمونه از آن را در اندیشه (مدینه فاضله) می‌یابیم. آرمان‌شهر زمینی که در آن از نابسامانی و دغدغه‌های جوامع موجود، اثر و نشانی نباشد. در این پژوهش در ابتدا به وضعیت زندگی فارابی و عوامل مؤثر در شکل‌گیری شخصیت علمی او صورت پرداخته می‌شود. همچنین ماهیت سیاست در اندیشه‌ی فارابی (مقایسه‌ی آرای سیاسی با گذشتگان یونانی) مورد توجه قرار گرفته و بیان شده است اولین چیزی که فارابی و افلاطون الهی و امام فلاسفه را به هم نزدیک می‌کند این است که هر یک برای نخستین بار، در جهان خود به طرح آرای سیاسی می‌پردازند. فارابی و افلاطون، هر دو، رفع مسائل جامعه‌ی مدنی خویش را در حل نگرش انسان به سیاست می‌یافتند. لذا تلاش فیلسوفانه‌ی هر دو مصروف این گردید تا سیاست یعنی این یگانه عنصر استحکام تاروپود زندگی اجتماعی آدمیان را بر مبنای اخلاق دوباره تعریف کنند و آن را به عالم جاودانگی بالا، ربط دهند. آنگاه مدینه‌ی فاضله از منظر دو اندیشمند تعریف شده و پس از آن به تفاوت‌ها و شباهت‌های مدینه‌ی فاضله‌ی هر دو فیلسوف پرداخته شده است.

واژه‌های کلیدی: اندیشه سیاسی، مدینه فاضله، فارابی، افلاطون.

مطالعات علوم سیاسی، حقوق و فقه

دوره ۴، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۷، صفحات ۱۹۲-۱۷۳